Fagbeskrivelse for valgfaget

BRIDGE

Målrettet valgfagsundervisningen i folkeskolen
7.-9. klassetrin

Udgivet af Danmarks Bridgeforbund august 2015

www.bridge.dk

Titel	**Fagbeskrivelse for valgfaget bridge**
Udgave	**1. udgave, august 2015**
Udgiver	**Danmarks Bridgeforbund**
Forfatter	**Trine Binderkrantz, Danmarks Bridgeforbund**

Har du spørgsmål eller kommentarer, kontakt venligst:

Danmarks Bridgeforbund

Hørkær 32B

2730 Herlev

Tlf. 4847 5213

Mail dbf@bridge.dk

DANMARKS BRIDGEFORBUND

Indholdsfortegnelse

Forord side 4

Formål for bridge som valgfag side 5

Læringsmål side 6

Læseplan/undervisningsvejledning for valgfaget bridge side 7

- Forudsætninger
- Fagsyn

Mål side 8

- Vurdering

Metoder side 10

- Undervisningens opbygning
- IT
- Undervisningsdifferentiering
- Socialt
- Etik
- Inklusion

Samspillet med den øvrige fagrække side 13

Åben skole side 13

Forord

Bridge som valgfag er opstået i et samarbejde mellem Danmarks Bridgeforbund, som arbejder målrettet på at få bridge ind i skolerne og bridgespillende skolelærere med et ønske om at bruge bridge som redskab i forbindelse med deres undervisning. Valgfag er et af de steder, der er mulighed for det. Intentionen fra Danmarks Bridgeforbund er at gøre det så nemt for skolerne som muligt, at få bridge på skemaet. Derfor har vi udgivet denne fagbeskrivelse, som opfylder kravene fra undervisningsministeriet i forbindelse med valgfag, og som kan støtte læreren i planlægningen af undervisningen. Vi har også udviklet undervisningsmateriale til netop valgfagsundervisningen. Materialet knytter sig i både form og indhold til denne fagbeskrivelse, og er gratis.

De skoler, der har en lærer ansat, der selv er bridgespiller, vil uden videre kunne føje valgfaget bridge til fagrækken. Har man ikke selv en lærer, der kan varetage undervisningen, vil det mange steder være muligt at ansætte en bridgelærer fra den lokale klub som ekstern underviser. Skolen kan kontakte Danmarks Bridgeforbund, som vil hjælpe med kontakt til en egnet underviser.

Dette hæfte er målrettet valgfagsundervisningen i overbygningen, men kan også bruges i forbindelse med understøttende undervisning, hvor bridge er et oplagt element. Det er passende helt ned til omkring 4. klassetrin, dog med lidt ændret målsætning.

Danmarks Bridgeforbund har i forbindelse med arbejdet med Skolebridge også udgivet andet orienterings- og undervisningsmateriale. Alt materiale kan downloades gratis på bridge.dk, hvor det ligger under ”Skolebridge”

Kontakt gerne Skolebridgekonsulent Trine Binderkrantz hos Danmarks Bridgeforbund for kommentarer eller inspiration til Skolebridge i valgfag eller den understøttende undervisning.

Formål for bridge som valgfag

Eleverne skal i faget bridge lære bridgespillets grundlæggende principper både i forhold til det faglige og det sociale/etiske aspekt, således at de efter et år er i stand til at melde og gennemføre spillet med vilkårlige fordelinger og kan gebærde sig mod vilkårlige modstandere.

Stk. 2. Eleverne skal gennem teori, praksis, inddragelse af kommunikative og matematikfaglige færdigheder samt ikke mindst gennem samarbejdet med deres medspillere tilegne sig og erfare sig til bridgemæssige færdigheder.

Stk. 3. Gennem bridgespillet skal eleverne udvikle deres matematisk/logiske tankegang, deres evne til at fokusere, deres koncentrationsevne, deres kommunikative færdigheder samt evnen til at samarbejde i givne rammer, så de kan drage nytte af disse kompetencer og færdigheder i såvel skolen som livet uden for skolen.

Læringsmål

Kompetenceområde: Meldinger

Kompetencemål: Eleven kan melde med en makker efter de grundlæggende principper i et naturligt system, f.eks. Nordisk Standard

Færdigheds- og vidensmål:

Kortvurdering	
Eleven kan vurdere en hånds potentiale	Eleven kan tælle honnørpoint og kender til taber-beregning
Pointtælling	
Eleven kan vurdere, om der er grundlag for at melde på et højere trin	Eleven kender og forstår bonus-tildeling samt honnørpoint
Trumfspil	
Eleven kan sammen med sin makker afgøre, om de har en mulig trumffarve	Eleven kender til simple farve- og støtte-meldinger samt hvor mange trumfer, der skal til før en farve bør vælges som trumf
Samarbejde	
Eleven har forståelse for, at meldingerne foregår i et samspil med makker	Eleven inddrager information fra makkers meldinger i egne overvejelser
Kortvurdering	
Eleven kan vurdere, om en hånd er mest egnet til farve- eller trumfkontrakt	Eleven kender til begreberne jævne og skæve hænder, og kan se fordelen ved trumfninger
Grundsystem	
Eleven kender de grundlæggende meldinger i et naturligt system	Eleven melder efter grundprincipperne for krav til farve-længder og honnørpoint

Kompetenceområde: Spillefærdigheder

Kompetencemål: Eleven mestrer de basale spille-teknikker og grundregler i såvel spilføring som modspil

Færdigheds- og vidensmål:

Spillet af kortene	
Eleven kan gennem-føre et spil bridge i henhold til reglerne	Eleven ved, hvem der er spilfører, hvem der skal spille ud, kender kortenes rangorden og kan følge farve
Udspil	
Eleven kan spille ud i forhold til aftalerne	Eleven kender de gængse udspilsregler
Spilføring	
Eleven kan planlægge sin spilføring, herunder identificere potentielle stikkilder	Eleven har kendskab til teknikker og begreber som ”at rejse en farve” samt opspil og knibning
Farvekvalitet	
Eleven kan vurdere, om man skal kalde eller afvise i en farve	Eleven kender kravene til farvekvalitet, hvis man skal kalde til en farve
Modspil	
Eleven kan arbejde sammen med sin makker om at rejse stik til modspillet	Eleven kender til modspils-signaler som kald/afvisning
Analyse	
Eleven har forståelse for, at melde-forløb og spilforløb influerer på, hvilken strategi, man skal vælge	Eleven inddrager information fra spil og meldinger i sine overvejelser

Læseplan/undervisningsvejledning for valgfaget bridge

Læseplanen i faget bridge er bygget op omkring de centrale kompetenceområder, meldinger og spillefærdigheder, men inddrager også i høj grad et fokus omkring etik, kommunikation og samarbejde.

Undervisningen i valgfaget bridge tilrettelægges som et 1-årigt forløb på enten 7., 8. eller 9. klassetrin.

Forudsætninger

Eleverne vil møde faget med meget forskellige forudsætninger, da traditionen for samt kendskabet til kortspil varierer fra familie til familie og fra klasse til klasse. Ens for dem alle vil være, at selve spillet bridge er nyt for dem. Det, der derimod kan udvikles og bygges videre på af erfaringer fra både fritids- og skoleliv, er kendskabet til samhørighed med og afhængighed af samarbejdspartnere, som i faget Bridge primært vil være en makker. I løbet af året inddrages også matematikfaglige kundskaber om sandsynlighed og kombinatorik.

Fagsyn

Fagsynet i denne læseplan ser bridge som en fortløbende læreproces, hvor man hele tiden bygger videre på de grundlæggende principper og færdigheder. Fagets forskellige områder supplerer hinanden, og undervisningen ses som ét langt forløb, der strækker sig over hele skoleåret. Hver lektion har et tema, der hele tiden udvider elevernes kendskab til nogle af bridgespillets mange facetter og hele tiden forbedrer deres mulighed for at spille bridge både i og uden for undervisningen. Der arbejdes ikke tematisk i længere forløb med enkelte områder i faget. Når den helt grundlæggende læring om bridge er på plads, vil man med fordel kunne lave tematiske undervisningsforløb, f.eks. om modspil eller spilføring, men det vil i givet fald være på et 2.års valgfag.

Mål

Målet med undervisningen er, at eleverne efter et års forløb er i stand til at melde og gennemføre spil selvstændigt i overensstemmelse med både de bridgefaglige regler og de etiske retningslinjer.

Eleverne skal efter forløbet:

- være i stand til at spille bridge i teknisk forstand
- beherske honnørpointoptælling og kende til kravene om antal point til åbning, udgang og slem
- beherske de grundlæggende meldinger i et naturligt system
- kende til pointgivning og begreberne delkontrakt, udgang og slem
- beherske de grundlæggende modspilsprincipper
- have forståelse for, at bridge er et makkerspil
- kunne benytte den givne tid fornuftigt
- kende de etiske regler
- kunne planlægge spillets forløb, både som spilfører og modspiller
- beherske grundlæggende teknikker i spilføring som f.eks. knibning
- have viden om, hvor og hvordan bridge spilles på fritidsniveau
- kende og forstå de mest almindelige bridgefaglige termer
- kunne drage både positive og negative konklusioner på baggrund af meldinger og spillets forløb

Vurdering

Hvis man skal give karakterer eller på anden måde vurdere elevernes præstation kan følgende graduering være til hjælp:

Under middel

- eleven kan gennemføre et spil bridge i teknisk forstand
- eleven udviser forståelse for de grundlæggende meldinger
- eleven tager ansvar for sit makkerskab
- eleven kan spille ud efter de aftalte udspilsregler
- eleven holder en kort pause efter udspillet, og planlægger dette og de næste par stik
- eleven kender en del af de bridgefaglige termer

Middel

- eleven udviser forståelse for bridgespillets opbygning og hovedpointer i spillet
- eleven er sikker i sit grundsystem
- eleven forstår og praktiserer de grundlæggende etiske regler, som bridgespillet bygger på
- eleven inddrager oplysninger fra makkers udspil i egne overvejelser
- eleven lægger en plan for spillets forløb, når "bordet" er lagt ned
- eleven har forståelse for, at der kan være flere spilleplaner at vælge imellem
- eleven har forståelse for, hvad de bridgefaglige termer dækker over

Over middel

- eleven forstår og kan forklare de grundlæggende idéer i bridge for andre
- eleven søger nye muligheder i meldingerne
- eleven udvikler sit makkerskab og udviser overskud ved bordet, også i forhold til elever, der ikke er lige så dygtige som eleven selv
- eleven gør sig taktiske overvejelser på baggrund af både makkers og modspilleres ud- og tilspil
- eleven planlægger spillets forløb og er i stand til at ændre planen, efterhånden som spillet skrider frem
- eleven kan motivere valg af spilleplan, både som modspiller og som spilfører. Herunder inddrages oplysninger fra meldeforløb og eventuelle tidligere stik.
- eleven kan forklare betydningen af bridgefaglige termer for andre

Metoder

Undervisningens opbygning

Undervisningen i faget tager i høj grad udgangspunkt i praktisk og konkret arbejde, altså selve det at spille Bridge. Eleverne skal via praksis træne og erfare sig frem til pointer i både meldinger, spil og modspil. Der arbejdes både med delelementer, som f.eks. kortvurdering, udspil, melding, farvebehandling og der undervises i gennemførelsen af hele spil. Undervisningen tilrettelægges med korte, fælles introduktioner og derefter opgaveløsning enten i form af opgaver eller ved at spille konstruerede, lagte spil, hvor det gennemgåede tema optræder. Eleverne sidder i bordgrupper med fire i hver, og man sidder over for sin makker. Det er op til den enkelte lærer, om man vil have faste makkere, eller om man skifter fra gang til gang/ periode til periode.

Der lægges op til en ensartet læringsstruktur på lektionerne, bygget op omkring repetition, intro, arbejde og opsamling. Formen varierer inden for de fire områder, men den overordnede struktur ligger fast.

Hver lektion starter med en repetition af stoffet fra sidste lektion, enten ved tavlen, ved en brainstorm/runde ved hvert bord (i faste rammer med inspiration fra cooperative learning) eller med en quiz.

Herefter en kort præsentation af dagens tema. Denne præsentation tilstræbes at være så kort som muligt, og der lægges vægt på tydelighed omkring, hvad der skal læres og hvorfor denne nye læring er anvendelig.

I selve erfarings- og læringsfasen skal eleverne selv i gang. Her kan der være tale om opgaver der løses i makkerpar, i bordgrupperne eller enkeltvis hvor man efterfølgende udveksler tanker og idéer ved sit bord. Når det er konkrete færdigheder, der skal trænes, som f.eks. ”Hvor højt niveau skal vi melde på?”, kan bevægelse med fordel medtænkes. Eksempelvis med øvelser hvor eleverne går rundt mellem hinanden med en bridgehånd og skal finde en makker, der passer, så de har point nok til udgang. Mange gange vil arbejdet med stoffet være gennem de konstuerede spil. Her er samtalen et bærende element, dels eleverne imellem, dels når læreren går rundt mellem bordene og hjælper. Der lægges vægt på, at læreren stiller vejledende spørgsmål i stedet for besvare eleverne direkte, så eleverne hele tiden selv ræsonnerer sig frem til en mulig løsning. Spillet kan afbrydes med korte fælles samtaler, om hvordan man har løst et givent problem ved de forskellige borde, så eleverne oplever, at hvert enkelt spil kan angribes på forskellige måder, ofte med forskelligt resultat til følge.

Afslutningsvis samles der op på dagens nye læring og den bearbejdes f.eks. ved at skrive nye begreber ned i egen logbog.

IT

IT inddrages dels via træningsprogrammer, hvor man kan øve enkeltstående færdigheder som f.eks. spilføring, men også i form af online bridge på bridgebase.com eller lignende, hvor man kan spille mod hinanden og andre eller meldetræne med sin makker, både tilfældige hænder og hænder, der er defineret så de passer til det, der skal trænes.

Undervisningsdifferentiering

Eleverne vil automatisk møde forskellige udfordringer alt efter hvor de rent læringsmæssigt befinder sig og hvor langt de er i selve undervisningen/spillet. En af bridgespillets grundpiller er, at man aldrig bliver færdig med at lære, men derimod hele tiden møder udfordringer, der passer til det niveau, man er på, fordi det automatisk er de udfordringer, man ser. Eftersom en del af undervisningen foregår gruppevis, når eleverne sidder og spiller de spil, der er tilpasset det aktuelle stofområde, vil en stor del af læringen foregå her, dels ved, at eleverne i gruppen taler sammen om mulige løsninger, dels ved at underviseren bevæger sig rundt til bordene og støtter med vejledende spørgsmål som f.eks. ”Hvor mange point er det nu, man skal have for at kunne åbne meldingerne?” eller ”Hvordan er det nu, man skal spille kortene, når man har store kort på den ene hånd og små kort på den anden hånd?”. Sværhedsgraden af spørgsmålene tilpasses selvsagt den enkelte elev.

Socialt

Der lægges hele tiden vægt på, at bridge er et makkerspil. Man er afhængig af, at kommunikationen fungerer. Her menes der for det første den almindelige, verbale og nonverbale kommunikation, hvor det at være opbakkende, forsøge at sætte sig i makkers sted og hele tiden have en ordentlig tone er centralt for, at et samarbejde fungerer. Den anden kommunikationsform, som foregår ved hjælp af meldinger og kort, betragtes som et nyt sprog, og vigtigheden af, at man opfatter både det sagte og det usagte (drager negative konklusioner) er central. Der vægtes, at man kommunikerer inden for de givne rammer, således at sandsynligheden for at modtageren forstår budskabet er størst mulig.

Etik

I bridge spiller de etiske regler en stor rolle. Der er en række høflighedsfraser, man skal bruge. De er med til at sørge for, at der er en god tone ved bordet. F.eks. siges ”tak, makker” hver gang bordet lægges ned, og udspiller venter pænt, til makker har sagt ”værsgo”, før der spilles ud. Derudover tales der altid pænt og høfligt, og ubeføjede oplysninger (oplysninger, der ikke gives med enten kort eller meldinger) er bandlyst.

Inklusion

Bridge spilles i et forpligtende fællesskab på tværs af aldersgrænser, køn, religion og fysisk formåen og har nogle helt klare fordele i forhold til inklusion. For det første starter alle på bar bund i forhold til rammer og begreber. Her vil f.eks. tosprogede elever opleve, at de har samme udgangspunkt, som andre. For det andet spilles bridge i nogle helt faste og let genkendelige rammer, så elever, der har behov for dét, tilgodeses automatisk. For det tredje er de sociale/etiske rammer også defineret, så alle kan begå sig. På længere sigt, kan det at kunne spille bridge være nøglen til fællesskab i ungdoms- og voksenlivet. Bridgemiljøet i Danmark er en del af det danske foreningsliv, og er kendetegnet ved at være meget rummeligt, og mennesker, der af den ene eller den anden årsag har svært ved at begå sig socialt i andre sammenhænge, kan ofte finde tilhørsforhold og anerkendelse her. Derudover er bridge en international nøgle, for alle steder i verden findes en lokal bridgeklub, og også her skabes relationer ofte ene og alene fordi, man automatisk anses som "en af flokken", når man kan spille med i klubben.

Samspillet med den øvrige fagrække

Bridge har et positivt samspil med en række andre fag i skolen. På den faglige side er det åbenlyst, at bridge fordrer analytisk og logisk tænkning, og man bruger en række matematiske færdigheder, når man spiller. Derfor støtter bridge i høj grad op om faget matematik, og det vil være oplagt at samarbejde med matematiklæreren om f.eks. sandsynlighed i forbindelse med kortfordelinger. Viden om bridge som en del af det danske foreningsliv er et kulturelement, som hænger fint sammen med undervisningen i både historie og samfundsfag.

Helt generelt udvikler bridge koncentrationsevnen, evnen til fordybelse og selvstændig tænkning, samt træner samarbejde og kommunikation. Disse elementer støtter op om alle skolens fag.

Åben skole

Valgfaget bridge er et sted, hvor begrebet ”Åben skole” for alvor giver mening. Her kan lokalsamfund og skole begge profitere af mødet. Det vil være en kæmpe fordel, hvis man kan indgå et samarbejde med den lokale bridgeklub i forhold til undervisningen. I langt de fleste klubber vil der være medlemmer, der med glæde kommer og giver en hånd med som hjælpere i undervisningen. Det er selvfølgelig stadig læreren, der er ansvarlig for selve undervisningen, men det er en stor fordel at være flere, der kan hjælpe ved bordene, f.eks. når eleverne spiller kort. I mange klubber vil de også have en garvet underviser i bridge, som man kan sparre med omkring det faglige indhold. Mange steder vil det være muligt at låne materiel af klubberne, måske endda lokaler, så undervisningen kan foregå i en bridgeklub i stedet for et klasselokale. Flere steder har man haft stor succes med at afslutte undervisningen med en turnering, hvor medlemmer fra den lokale klub inviteres til at komme og spille med eleverne, så eleverne også får dén oplevelse med. Dette er blot eksempler på, hvordan samarbejdet kan være, mulighederne er mange.